

megmentenie, annak a dalárdának, melynek elhanyagolása élesen kiáltó vád arra a társadalomra nézve, mely kulturális és művészi vágyainak kielégítését a zsurokon, filléreken és a hiúságnak áldozott estvéken teljesebben kimeríti.

És mindezt miért tettük? Azért, hogy megkeressük és megtaláljuk azt az utat, mely a társadalom összeforrásához legközelebb juttathatna.

Mind hiába! a hol már a polgárság lelkülete is annyira meg van mélyezve, hogy egymás között társadalmilag megkülönböztetéseket tesznek, ott valóban csodának kellene történni, isteni hivatással kellene bírnia annak, a ki ezt a csodát meg tudja cselekedni.

Hát kérem szépen ezek nem igazságok? Ez nem hü és találó képe a mi nagyon szegény és beteg társadalmunknak?

Van-e egyetlen egy intézményünk, egyetlen társadalmi egyetünk, egyetlen közös érdekünk a hová a társadalom minden rétegét összpontosítva, egy véleményen, egy nézeten találhatnánk? Tehát nem egyesek, hanem az egyes társadalmi osztályok szitják egymás között az egyenlenséget, állítják fel az egymást elválasztó falakat. Pedig éppen itt nálunk, a mi városunkban kellene lenni természetesen, a legszebb egyetértésnek és összhangnak.

Mert az itt született vagy idevetődött emberek a silány vasúti összeköttetés által nemcsak az ország góczpontjaitól, de a közelben levő székely testvérvárosoktól is annyira izolálva vannak, hogy szinte egymásra vannak utalva társadalmi és gazdasági téren; mert ha az egyes osztályok nemcsak egymás között, de lefelé is egy kissé demokratikusabb hajlamuk lennének, ha a társadalmat irányító hölgyek is engednének valamelyest, indokolatlan nagyzásukból és gögükből és igyekeznének jó példájuk által a kevésbé előkelőket is meggyőzni, hogy nincsenek *osztályok* csak *emberek*, csak akkor fejlődhetnének ki itt egy egységes, egészséges társadalom.

Azt mondta legközelebb Andrassy Gyula a nagy miniszter, hogy: „meg kell teremteni az egységes magyar nemzeti társadalmat. A feladat nagyobb része a városokra hárul, nekik kell üzni a magyar közgazdasági politikai egységes, egészséges társadalom fel-

megváltás kérdésének megoldása. A miniszteriumban bizottság foglalkozik a kérdéssel s nekem éber gondom lesz arra, hogy az el ne aludjak és a miniszter által jelzett időre feltetlenül megszabadíttassék a székelység az igazságtalan robottól.

A székelyföldi hírlapokban mozgalmat indítottam, hogy a székelyföldi országgyűlési képviselők gazdasági kérdések sikeres megoldásáért egyesüljenek, tömörüljenek, hogy az egyesülésnek fokozottabb erejével minél hasznosabb szolgálatot tehesünk a mi fajunknak, a mi véreinknek, a mi testvéreinknek. Hiszem, hogy tervemet örömmel fogják fogadni képviselő társaim, mert hisz a nepképviselelnek legszebb hivatása a nép érdekeinek megvédése, a nép jobb jövőjének megteremtése. Ha a parlamentben, az anketén, szervezett erővel tudunk fellépni, ugy a székelyföldet érintő gazdasági kérdésekben biztos a győzelmünk.

Székely gazdasági kérdések.

Dr Nagy György beszámolójának befejezése.

Egy másik fontos székely gazdasági kérdés: a közbirtokossági erdőknek az állami kezelés alól való kivétele. A báró Orbán Ottó és Betegh Pál lelkes önzetlen kezdeményezésére ebben a kérdésben Budapestre ment nagy székely küldöttséget székely testvéreim megítéző bizalmából én vezettem Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elé s én tolmácsoltam a küldöttség jogos igazságos kérését. A miniszter válaszában megígérte volt, hogy Mezőssy Béla államtitkárát sérelmeink megvizsgálására a Székelyföldre leküldi. A nyári szünet alatt az államtitkárát lekötötte az Ausztriával való gazdasági kiegyezésnél való részvétel s így nem jöhöven le, november 30-án interpellációban szólítottam fel a minisztert, hogy az erdőtörvény revíziója tárgyában törvényjavaslatot nyújtson be. A miniszter mind ezideig nem válaszolt ugyan interpellációmra de magánúton megígérte nekem, hogy az államtitkárát legrövidebb időn belül leküldi. A közbirtokossági erdőknek az állami kezelés alól való kivételét jogosan követeli a székelység. Ebben a kérdésben nem engedünk, nem alkuszunk. Jogainkat követeljük. Az 1898: XIX t. c. az állammal kötött magánjogi szerződésünk durva megsértésével a közbirtokosságokra rákényszerítette az állami kezelést, melynek költséges, zaklató voltát megérintik a birtokosok, de melynek áldását nem érzik, melynek hasznát nem látják. Mi csak a magunkét követeljük. Ha igazán szíven viseli a kormány a székelység érdekét, úgy nem szabad mereven elzárkózni a jogos kérésünk teljesítése elől. Én különben nem nyugszom. Ujra akciót indítok, hiszem, hogy ebben segíteni fog az egész székelység, oldalammal állanak hívó szavamra székelyföldi képviselőtársaim s vállvetett erővel győzelemre visszük a fontos kérdést, visszajuttatjuk a közbirtokosságnak a tőle erőszakkal elvett erdőt. Van elég eszünk nekünk székelyeknek, megtudjuk mi őrizni a magunk vagyonát, nem szorultunk állami tutorságra. Régen elnyittem már az ezer esztendőnél ősi székely fajta gyermekkor cipőjét, nagykorúak vagyunk s kívánjuk, követeljük, hogy az állam ne fosszon meg a nagykorúság önrendelkezési jogától.

Van egy másik fontos gazdasági kérdés is a székelyföldnek, a kepe általi megváltása. A megváltás érdekében 1907 évi december 18-án Apponyi Alberthez, a vallás és közoktatásügyi miniszterhez interpellációt intéztem s a miniszter válaszában megnyugtatót, hogy esetleg még az 1908-ik éven belül külön törvényhozási intézkedéssel segít, de mindenesetre legkésőbb az 1909 évi költségvetésben benne lesz a kepe-

met,

megváltás kérdésének megoldása. A miniszteriumban bizottság foglalkozik a kérdéssel s nekem éber gondom lesz arra, hogy az el ne aludjak és a miniszter által jelzett időre feltetlenül megszabadíttassék a székelység az igazságtalan robottól.

A székelyföldi hírlapokban mozgalmat indítottam, hogy a székelyföldi országgyűlési képviselők gazdasági kérdések sikeres megoldásáért egyesüljenek, tömörüljenek, hogy az egyesülésnek fokozottabb erejével minél hasznosabb szolgálatot tehesünk a mi fajunknak, a mi véreinknek, a mi testvéreinknek. Hiszem, hogy tervemet örömmel fogják fogadni képviselő társaim, mert hisz a nepképviselelnek legszebb hivatása a nép érdekeinek megvédése, a nép jobb jövőjének megteremtése. Ha a parlamentben, az anketén, szervezett erővel tudunk fellépni, ugy a székelyföldet érintő gazdasági kérdésekben biztos a győzelmünk.

Beszámolásom első felében megemlítem még azt, hogy a képviselőház éppen az én indítványomra tüzte ki tárgyalásra a második osztályú kereseti adó eltörléséről szóló törvényjavaslatot s a kegyetlen, igazságtalan, embertelen fejadónak eltörlésével legalább részben, habár igen csekély részben is könnyítve lesz a szegény emberek megélhetésén.

Székely Testvéreim! Nem dicsekedhetem valami nagy eredménnyel. Egyet nyugodt lelkiismerettel felemltet fejfel elmondhatok, hogy minden erőmmel, minden tehetséggel minden tudásommal székely fajomnak szolgálatában állottam. Ha csekély tehetséggel is, de nagy buzgósággal igyekeztem jóindulattal küzdöttem, harcoltam a székelység gazdasági érdekeinek diadalra juttatásáért. Nagy gyönyörűséggel foglalkoztam a székelyföld gazdasági kérdéseivel s ünnepnap volt az a nap az én lelkemnek, mikor munkásságomnak valami eredményét láthattam.

Nagy vonásokban ezekben ismerttettem beszámolóim első felében a székely érdekű, székely vonatkozású gazdasági dolgokban egy év alatt kifejtett törvényhozói működésemet.

A választói jogról.

Irta: Bálint Endre.

Miundatala olvassuk — különösen a szociáldemokrata-párt lapjaiban, — hogy az általános választói jog lehet csak egyetlen orvosszere a beteg magyar társadalomnak és hogy ha a nemzeti kormány meg nem csinálja az általános választói jogot, felfordul ez az ország, a munkásság a politikai tömegstrájk kertes fegyveréhez nyúl... stb.

Mindezekre csak annyit jegyzünk meg, hogy az általános választói jognak ily csodás következményeket nem lehet tulajdonítani, mert az nem *csél*, hanem csupán *eszköz* és hogy akármennyire fenyegetőznek is, általános választói jog nem lesz, vagy legalább is nem olyan értelemben és formában, ahogy az nekik tetszenék.

Mert ezzel az „általános” szóval igen furesán állunk.

Ha valaki ezt a szót abszolút, teljes értelmében veszi, akkor az általános választói jog egyenesen *képzetlenség*, mert még elképzelni sem lehet olyan széles alapokra fektetett

választói rendszert, amely mellett bizonyos életkor, erkölcsi előélet, nemi különbségek az állampolgároknak — egy nem is jelentéktelen csoportját, ezen politikai jogokból ki ne zárják.

Az általános választói jogot tehát más értelemben kell venni és azt kell érteni alatta, hogy az állam fontos közjogot megadja mindenkinek, csupán a legalkalmatlanabbakat zárja ki belőle, illetve csupán azokat, akiket a közérdek és a közjó sérelme nélkül e joggal felruházni nem lehet.

Az általános választói jog keresztülvitele csak olyan államban kívánatos és csak olyan államban érvényes a maga felüldítő és fejlesztő hatását, ahol ezt a reformot évtizedekig tartó, céltudatos *kulturpolitika* előzi meg és ahol *igazi alkotmányosság* van...

Nálunk az általános választói jogot erős kulturpolitika csak követelhetné, az alkotmányosságról pedig ne is beszéljünk, mert az: van is — nincs is...

Az általános választói jog eszméjét nálunk nem az életviszonyok kényszerítő ereje, hanem *politikai taktika* vetette fel s azért — *szükségként* — nem is mutakozhatik.

Az bizonyos, hogy a választójogról szóló mostani törvényünk igen szűk keretű, mert az állampolgárok aránylag csekély részének enged csak aktív betöltést a törvényhozó hatalomra s bizonyos az is, hogy ez a törvény, melynek alapjai egészen 1848-ba nyulnak vissza, egész más életviszonyok és szociális körülmények között készült, mint amilyenek közt ma élünk s így a legnagyobb mértékben *avultnak* tekinthető; de mindebből az következik, hogy választói törvényünk radikális reformja, a választói jognak szélesebb alapokra fektetése és nem az általános választói jog képez — az életviszonyok kényszerítő ereje által felvetett — oly *szükséget*, amely elől a törvényhozó ki nem térhet, *de a melynél tovább nem is mehet*...

Ezzel tehát jó előre legyen tisztában mindenki.

Ha a külföldi művelt és szabad-elvű s amellet homogén, tehát nemzetiségileg szét nem tagolt, vagy legalább is e tekintetben hazánknál sokkal szerencsésebb helyzetben levő államnak a választói jog kiterjedésénél a legnagyobb óvatossággal jártak el s a fokozatos kiterjesztés elve dominált mindenütt, akkor igazán nem értjük, hogyan lehet ebben a kulturális színvonal és gazdasági erő dolgában is elég gyengén álló, szeparatizmus törekvésekkel telített, nemzetiségektől tarkázott országban azt követelni, hogy az állam minden előkészület, előfeltétel nélkül egyszerre a szó igazi értelmében vett általános választói jogot csináljon s még az állami nemzeti egysége által megkövetelt korlátokat se vigye abba bele?!

Nekünk most nem általános választói jog kell elsősorban, hanem *kultura és igazi alkotmányosság* s meg kell elégednünk egy — a néprétegekre — a jelenlegi körülményekhez mérten elég szélesen kiterjesztett választói joggal!

Az új parlament teremtsen aztán erős nemzeti kulturát és alkotmányosságot az országban s akkor jöhet

az általános választói rendszert, amely mellett bizonyos életkor, erkölcsi előélet, nemi különbségek az állampolgároknak — egy nem is jelentéktelen csoportját, ezen politikai jogokból ki ne zárják.

Az általános választói jogot tehát más értelemben kell venni és azt kell érteni alatta, hogy az állam fontos közjogot megadja mindenkinek, csupán a legalkalmatlanabbakat zárja ki belőle, illetve csupán azokat, akiket a közérdek és a közjó sérelme nélkül e joggal felruházni nem lehet.

Az általános választói jog keresztülvitele csak olyan államban kívánatos és csak olyan államban érvényes a maga felüldítő és fejlesztő hatását, ahol ezt a reformot évtizedekig tartó, céltudatos kulturpolitika előzi meg és ahol igazi alkotmányosság van...

Nálunk az általános választói jogot erős kulturpolitika csak követelhetné, az alkotmányosságról pedig ne is beszéljünk, mert az: van is — nincs is...

Az általános választói jog eszméjét nálunk nem az életviszonyok kényszerítő ereje, hanem politikai taktika vetette fel s azért — szükségként — nem is mutakozhatik.

Az bizonyos, hogy a választójogról szóló mostani törvényünk igen szűk keretű, mert az állampolgárok aránylag csekély részének enged csak aktív betöltést a törvényhozó hatalomra s bizonyos az is, hogy ez a törvény, melynek alapjai egészen 1848-ba nyulnak vissza, egész más életviszonyok és szociális körülmények között készült, mint amilyenek közt ma élünk s így a legnagyobb mértékben avultnak tekinthető; de mindebből az következik, hogy választói törvényünk radikális reformja, a választói jognak szélesebb alapokra fektetése és nem az általános választói jog képez — az életviszonyok kényszerítő ereje által felvetett — oly szükségét, amely elől a törvényhozó ki nem térhet, de a melynél tovább nem is mehet...

Ezzel tehát jó előre legyen tisztában mindenki.

Ha a külföldi művelt és szabad-elvű s amellet homogén, tehát nemzetiségileg szét nem tagolt, vagy legalább is e tekintetben hazánknál sokkal szerencsésebb helyzetben levő államnak a választói jog kiterjedésénél a legnagyobb óvatossággal jártak el s a fokozatos kiterjesztés elve dominált mindenütt, akkor igazán nem értjük, hogyan lehet ebben a kulturális színvonal és gazdasági erő dolgában is elég gyengén álló, szeparatizmus törekvésekkel telített, nemzetiségektől tarkázott országban azt követelni, hogy az állam minden előkészület, előfeltétel nélkül egyszerre a szó igazi értelmében vett általános választói jogot csináljon s még az állami nemzeti egysége által megkövetelt korlátokat se vigye abba bele?!

Nekünk most nem általános választói jog kell elsősorban, hanem kultura és igazi alkotmányosság s meg kell elégednünk egy — a néprétegekre — a jelenlegi körülményekhez mérten elég szélesen kiterjesztett választói joggal!

Az új parlament teremtsen aztán erős nemzeti kulturát és alkotmányosságot az országban s akkor jöhet

az általános választói rendszert, amely mellett bizonyos életkor, erkölcsi előélet, nemi különbségek az állampolgároknak — egy nem is jelentéktelen csoportját, ezen politikai jogokból ki ne zárják.

Az általános választói jogot tehát más értelemben kell venni és azt kell érteni alatta, hogy az állam fontos közjogot megadja mindenkinek, csupán a legalkalmatlanabbakat zárja ki belőle, illetve csupán azokat, akiket a közérdek és a közjó sérelme nélkül e joggal felruházni nem lehet.

Az általános választói jog keresztülvitele csak olyan államban kívánatos és csak olyan államban érvényes a maga felüldítő és fejlesztő hatását, ahol ezt a reformot évtizedekig tartó, céltudatos kulturpolitika előzi meg és ahol igazi alkotmányosság van...

Nálunk az általános választói jogot erős kulturpolitika csak követelhetné, az alkotmányosságról pedig ne is beszéljünk, mert az: van is — nincs is...

Az általános választói jog eszméjét nálunk nem az életviszonyok kényszerítő ereje, hanem politikai taktika vetette fel s azért — szükségként — nem is mutakozhatik.

Az bizonyos, hogy a választójogról szóló mostani törvényünk igen szűk keretű, mert az állampolgárok aránylag csekély részének enged csak aktív betöltést a törvényhozó hatalomra s bizonyos az is, hogy ez a törvény, melynek alapjai egészen 1848-ba nyulnak vissza, egész más életviszonyok és szociális körülmények között készült, mint amilyenek közt ma élünk s így a legnagyobb mértékben avultnak tekinthető; de mindebből az következik, hogy választói törvényünk radikális reformja, a választói jognak szélesebb alapokra fektetése és nem az általános választói jog képez — az életviszonyok kényszerítő ereje által felvetett — oly szükségét, amely elől a törvényhozó ki nem térhet, de a melynél tovább nem is mehet...

Ezzel tehát jó előre legyen tisztában mindenki.

Ha a külföldi művelt és szabad-elvű s amellet homogén, tehát nemzetiségileg szét nem tagolt, vagy legalább is e tekintetben hazánknál sokkal szerencsésebb helyzetben levő államnak a választói jog kiterjedésénél a legnagyobb óvatossággal jártak el s a fokozatos kiterjesztés elve dominált mindenütt, akkor igazán nem értjük, hogyan lehet ebben a kulturális színvonal és gazdasági erő dolgában is elég gyengén álló, szeparatizmus törekvésekkel telített, nemzetiségektől tarkázott országban azt követelni, hogy az állam minden előkészület, előfeltétel nélkül egyszerre a szó igazi értelmében vett általános választói jogot csináljon s még az állami nemzeti egysége által megkövetelt korlátokat se vigye abba bele?!

Nekünk most nem általános választói jog kell elsősorban, hanem kultura és igazi alkotmányosság s meg kell elégednünk egy — a néprétegekre — a jelenlegi körülményekhez mérten elég szélesen kiterjesztett választói joggal!

Az új parlament teremtsen aztán erős nemzeti kulturát és alkotmányosságot az országban s akkor jöhet

az általános választói rendszert, amely mellett bizonyos életkor, erkölcsi előélet, nemi különbségek az állampolgároknak — egy nem is jelentéktelen csoportját, ezen politikai jogokból ki ne zárják.

Az általános választói jogot tehát más értelemben kell venni és azt kell érteni alatta, hogy az állam fontos közjogot megadja mindenkinek, csupán a legalkalmatlanabbakat zárja ki belőle, illetve csupán azokat, akiket a közérdek és a közjó sérelme nélkül e joggal felruházni nem lehet.

Az általános választói jog keresztülvitele csak olyan államban kívánatos és csak olyan államban érvényes a maga felüldítő és fejlesztő hatását, ahol ezt a reformot évtizedekig tartó, céltudatos kulturpolitika előzi meg és ahol igazi alkotmányosság van...

az általános választói jog. Minél gyorsabban jön annál jobb.

Az új parlamentre vár tehát az a feladat, hogy az általános választói jog talaját előkészítse s hogy különösen igazi alkotmányosságot teremtsen.

Mert ha mindjárt működése kezdetén a törvényhozó hatalom megszólásának szerencsétlen állapotát meg nem változtatja, bizony az ő működése is megakad... Hisz oly kérdések megoldása lesz a közel jövőben esedékes, amelyek mindenkor a leghevesebb harcot provokálták uralkodó és nemzet között.

Legelső feladatának kell tekintse az új parlament, hogy a magyar közjog egyik legnagyobb abszurdumát, a korlátlan királyi vétó jogot kitörölje a Corpus jurisból s kimondja, hogy a szentesítés nemcsak joga, hanem bizonyos esetben kötelessége is a királynak...

Ha ezt megteszi, akkor ő is eredményesen működhet és mi is tettünk a választói jog jelenlegi reformjával egy jó lépést az általános választói jog, a nagy cél felé...

KÜLÖNFÉLÉK.

ISMERED-E?

Ismered-e azt a völgyet,
Hol magányos cserfa áll,
S egy kis hegyi csörgő patak
Szalad tova lábánál?

Ismered jól, — lám azt mondd,
Fáj is szived utánna;
Visszajönnél azt is tudom
Bűneidet megbánva.

Hej de, hej de más a végzet
Kihalt a völgy s cseréfa,
S nem is lehet mondani már
Több esküvést alatta...

Sándor Áron.

Az alispánválasztás.

Ez az áldatlan ügy, mely meggyénk nyugalmát és békéjét egyszerre mindenestől — és pedig minden alapos ok nélkül — felzavarta, mind szélesebb mederbe terelődik és a kibontakozás lehetőségét ma még sejtjeni sem lehet. Minden nap újabb és újabb meglepetéseket szerez az izgatott és ideges közvéleménynek. A legújabb fordulat az, hogy pénteken délelőtt egy dr. Kovácsy Albert, Soó Gáspár, Tamás Albert és dr. Solymossy Lajos urakból álló küldöttség tisztelt Ugron Ákos főispánnál, mely bejelentette, hogy dr. Valentsik Ferencet jelölik az alispáni állásra, mely jelöléshez a főispán támogatását kérték. A főispán kijelentette, hogy mint eddig, úgy ezentul is a pártok felett kíván állani, azonban Daniel Lajos elnöklelte alatt értekezletet fog összehívni ez ügyben, mely hivatva lesz felette határozni.

György Henrik belügyminiszeri számtanácsos, ki a volt alispán hivatalának megvizsgálása miatt már kedden városunkba érkezett, még most is itt időzik és úgy látszik nagyon bonyolultak lehetnek az ügyek, mert a vizsgálatot a főispán elnöklelte alatt nap-nap mellett szorgosan folytatják.

A mai napig a következők pályáztak az alispáni, illetve főjegyzői állásra: Gotthárd Já-

nos polgármester, Gálffy Kálmán főszolgabíró, dr. Pálffy Ferenc Dicsőszentmártonból, dr. Demeter Lőrinc főszolgabíró, dr. Gyarmathy Dezső képviselő, báró Orbán János alispán, főjegyző, esetleg I. aljegyző, dr. Pálffy Jenő alispán, főjegyző, esetleg I—II. aljegyző, dr. Sebessy János alispán, dr. Valentsik Ferenc alispán, dr. Keith Ferenc, Szabó Gábor és mint utólag értesültünk Vajna Miklós volt alispán Sepsiszentgyörgyről.

Elég diszes névsor, mely valószínűleg még szaporodik, hisz tudtunkkal dr. Paál Árpád is pályázik.

— **Rp. Keserű labdacok a Bömbölszék** részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Rügyfakadás... tavaszodik
Nekünk mégis alkonyodik,
Nem úgy van már, mint volt régen,
Más csillag ragyog az égen.

A Kőnczöl szekere rudja
Mintha másfelé fordulna,
Isten tudja, hogy mi lelte,
Tán az utját tévesztette...

Elbusulunk, elbánkodunk,
Azt se tudjuk, mi a bajunk;
De van egy, mi vigasztal is
Lesz ez tán még másképen is.

A korcsmáros, a ki hallja,
Fejét azért nem löggatja;
Talpra magyar! ne hagyj magad
Feszítsd míg a hur megszakad!
S a haszon így neki marad...

Dr. Veritás.

— **Szent Antal estély.** A gyümölcsoltó nagybaldogasszony napján megtartott Szent Antal estélyen nagyszámú intelligens közönség vett részt mely a gazdag tartalmú műsort élvezettel halgatta végig. Szabó Antal vallásos éneke után Szemlér Ferenc tanár saját költeményét szavalta el melyért mint szerző és előadó egyforma elismerést aratott. Balászy Juliska Kónya Jancsi zenekarkísérettel hatatosan adott elő egy melodramát. Orbán János kereszturi plebános a töle megszokott vonzó modorban, nagy intelligenciával tartott szabad előadása nagy tetszésben részesült. Deázy Lajos, Szabó Ernő, Baresay Béla és Hargita Károly művészi összhanggal, teljes megértéssel játszottak egy hegedűnyest. Flórián Margit erőteljes szavazata fejezte be méltóan a sikerült estét.

— **Elszámolás.** A helybeli unitárius egyházközség által folyó hó 24-én rendezett jótékonycélu hangverseny minden tekintetben igen szép sikerrel végződött. Összes bevétel volt 781 K, 10 f. Kiadás 264 K, 30 f. Tiszta jövedelem 516 K, 80 f, mely összeg a templom építési költségeire fordították. A hangverseny jövedelmét a következők felülfizetések gyarapították: Fábian Józsefné, Barabás András. Id. Dániel Gábor, Dr. Ferenczi Géza, Kisgyörgy Sándor, Klein Géza, Dr. Révfy Zoltán, Sükösd Miklós 10—10 K, Dr. Bodolla Gábor, 6 K, Molnár Károly, Persián János, Dr. Jankovics Pál, Péter Sándor 5—5 K, Stratzinger Emil, Nagy Elemér, Gönci Lajos, Dr. Eged Balázs, Dr. Valentsik Ferenc, Deák Lajos, Ferenczi István 4—4 K, Györfi Titusz, Solymossy Endre, Csongvai Géza, Baresai Károly, Sebessy János, Pálffy Jenő 3—3 K, Jánosi Péter, Idősb Szakács Károlyné, Pap Gergely, Sterba Ödön Geréb Zsigmond, Betegh Pál, 2—2 K, Jakabffy Lajos, Jakabffy Lajosné, Fábian Ferenc, Soós József 1—1 K, Barabás Áronné 40 f. Ugyanazon alkalommal László Domokos ajándékozott 5 koronát. Együtt 173 K, 40 fillér. Ugy a nagy-lelkű adakozóknak mint az estélyen közreműködő szereplőknek a szent cél érdekében tanúsított buzgalmaért ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Az a sok irás és szóbeli elismerés, mellyel lapunk irányába a közönség legszelebb rétegeitől részesült bizonyítja leginkább, hogy megtaláltuk az utat a közönség lelkéhez, hogy hivatásunknak lelkiismeretesen és hiven megfeleltünk, de felment bennünket egyszersmind az alól, hogy hangzatos frázisokkal kelljen lapunkat a megye közönségének külön pártfogásába is ajánlanunk.

Kitűzött, egyenes utunkon, az igazság és tárgyilagosság ösvényén ezentul is megmaradunk, a székelység minden ügyét ezentul is meleg szeretettel felkaroljuk és hisszük, hogy ezzel magunkat a közönség szives támogatására a jövőben is érdemessé tesszük. Előfizetési áraink lapunk homlokzatán olvashatók.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Zayzon Kálmán, helybeli kir. törvényszéki joggyakornokot, a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróshoz jegyzővé helyezte át.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Nagy Katalin okleveles tanítónőt az alsósófalvi állami elemi népiskolához, rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Hivatalvizsgálat.** György Henrik, belügyminiszeri számtanácsos, Dr. Damokos Andor volt alispán ügyeinek megvizsgálása végett néhány napi tartózkodásra városunkba érkezett.

— **A Tiszviselői kör,** ma vasárnap délután 4 órakor a saját helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagok ezennel is meghívattak.

— **Meghívó.** A helybeli fogyasztási és értékesítő szövetkezet, tekintettel arra, hogy f. hó 25-én a tagok kellő számban nem jelennek meg, közgyűlést f. é. április 12-én d. e. 10 órakor tartja meg a vármegyeház kistermében, melyre a tagok azal hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében, ha 30 tag meg nem jelennek is a gyűlés határozat képes lesz. Az igazgatóság.

— **A „Magyar Hirlapból”** vesszük át e jóízű adományt, mely azonban nem mindenben fedti a valóságot. A h a l a s u t ó k o r. Egy székelői képviselő, aki a márciusi tizenötödiki ünnepet a kerületében töltötte, beszélt el a következő derűs históriát: Székelyudvarhelyen nagyon lelemelő volt a márciusi ünnep lefolyása. Az ünnep sikere érdekében a legelőbbet faradozott egy helyi szerkesztő és író, Deréki Antal. A fenyesen sikerült szabadságünnep után lakomára ültek össze az ünnepelők s a tósztok során egy lelkes hazafi felkészítette Deréki Antalt is a következőképpen: — Poharamat Deréki Antalra, a kiváló íróra emelem. Az ő hervadhatlan érdemeinek köszönhető a mai ünnep fenyes sikere is. De Deréki mint író is a legjelesebbek közül való. Neve halála után munkáiban tovább fog élni s én ezennel felszólítom Székelyudvarhely tisztelt polgárait, hogy elismerésünk és halank jeleül szavazzunk meg Deréki Antalnak a temetőben — egy díszsírhelyet...

— **Hangverseny.** Az unitárius egyházközség által a templom építési költségeinek fedezésére kedden a „Budapest” szálloda színháztermében rendezett hangverseny minden tekintetben kitűnően sikerült; előkelő nagy közönség gyűlt egybe, mely a műsor minden egyes számát zajos tetszéssel fogadta. Dr. Paál Árpádné a szokott virtuozitással játszotta hegedűszámát, melyet Jakab Miklósné szép értelemmel és discretéan kísért; Józán Miklós budapesti unitárius esperes vonzó és érdekes szabad előadást tartott

az amerikai magyarság helyzetéről; előadása általános elismerést aratott. Papp Irma szép énekszámát kedvesen adta elő. Ferenczi Lenke „A magyar dal” című melodramát hatatosan szavalta a külső karének és Kassay Irén szabatos zongorakíséretével. Székely Gyula a „Nepszínház” tagja nem érkezett meg és így énekszámára kimaradt. A sikerült hangversenyt a „Becsületzó” című vigjáték előadása követte, melyben Boecz Endre, Lányi Imre, Matéffy Domokos, Nosz Ilonka, Boecz Endréné és Gálffy Erzsike vetelkedtek a buzgóságban egymással; a közönség zajosan megtapsolta a pompásan betanult előadást és az elismerésből minden szereplőnek bőven kijutott a része.

— **Első székelyudvarhelyi műasztalos gyár.** Burghardt Gyula jöhrü asztalosmesterünk Fekete Benjamin helybeli építőmesterrel szövetkezve megalapította az első székelyudvarhelyi műasztalos gyárat és azt a mai kor fajlett igényeinek megfelelően rendezte be. Burghardt készítménye már eddig is a legnagyobb elismerésben részesültek, mert kiváló izlésükkel és tartósságukkal teljesen beváltak és midőn most megerősödve műhelyét kibővítette, a legmelegebben ajánljuk városunk és vidéke közönségének szives figyelmébe. A gyárhelyiség felépüléséig ideiglenes műhelye Kossuth-utca 24. sz. a. van.

— **Fillérestély.** A Jótékony Nőegylet április hó 1-én, azaz szerdán tartja az utolsó fillérestélyét, a mikorra is a rendezők Dr. Vass Lajosné és Nagy Elemérné a következő érdekes műsort állították össze: 1. Ki a nyertes? (bohózat 1 felvonásban). Személyek: Orvos Dr. Viski Károly, Egy ur Nagy Elemér, Inas X X 2. Népdalok, cimbalmon előadja Ferenczy Margit. 3. Kacagnom kell vig magánjelenet, előadja Lányi Ibolyka. 4. Népdalokat énekel Palló Imre kollegiumi tanár zenekísérettel. 5. Szaval Dr. Kovács László.

† **Növénygyűjtő csak 80 fillér** Betegh Pál könyvkereskedésében. Gazdag tartalom, csinos kiállítás.

— **Eskütétel.** Kenessey Béla az új erdélyi reformatus püspök csüörtörtökön tette le Schönbrunnban az esküt ő felsége kezébe, mely ünnepélyes aktus után a király a püspököt külön kihallgatáson is fogadta.

— **Amatőrök fényképészeti szükségleteiket** előnyös árakban kapják: Betegh Pál könyv-, papir-, író és rajzszerszerezésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz. *Adria szírazslémezek!* Hazai gyártmányok!

— **Kossuth-szobor.** Hol? talán nálunk? dehogyan: Gyergyószentmiklóson! Gyergyószentmiklós város képviselőtestülete ugyanis e hó 23-án Vákár P. Arthur városi képviselő és lapszerkesztő indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy főterét a szabadságharc 60-ik évfordulójának emlékére Kossuth Lajos térnek és a főtérrel a kistérgig nyúló utvonalat Kossuth Lajos utcának nevezi el. Ezzel elérkezett annak is az ideje, hogy a pár korona kezdetből most már több mint 10000 koronát képező összegből Kossuth Lajos szobrot az ujjonnan elnevezett főtérre állítsák fel; a szoboralaphoz újabb hozzájárultak Sümezi Vilmos — a ki már gyakrabban növelte adományával az alapot — 120 koronával és egy névtelen 10 koronával. Így most a fösszeg 10012 korona 37 fillért tesz ki.

— **Nagyjelentőségű** és áldásos haladást mutat a betegségek gyógyításában egy új gyógymód, melynek vidékünkön már több kétségbeesett nehézbeteg közönségi egészségét és munkaképességét. Ezen új gyógymód a hemepatia vagyis vérgyógyítás. Megállapítója és egyedüli értelmezője dr. Kovacs J. budapesti orvos, kinek rendelő intézete V. Váci körút 18. I. em. alatt van. Dr. Kovács 2 évtizedre

talatából merítve megállapította, hogy a vér alkalicitása a legjobb védő és a leghatalmasabb gyógyszer. Fényes győgyeredményeivel a legfelsőbb és a legjobb eredménnyel körök bizalmát megnyerte és nem egy esetben bámulatos sikert ért el. A hőmopatia a képzelhető legjobb eredménnyel jön alkalmazásba görvelykór, köszvény, athma, idült sziv, gyomor idegbajoknál (neurasthenia agyparalízis tabes migrain) és nemely súlyos bőrbetegségnél (ulpus, eccema). Mindazok, kik a felsorolt bajokban szenvednek, teljes bizalommal forduljanak ezen nagyhirű orvoshoz, mielőtt valami gyógyfürdőbe vagy gyógyintézetbe mennének. Maga a kezelés igen egyszerű, kellemes, minden viszonyok között alkalmazható, hivatalbeli zavarokkal nem jár.

Gyermeknap. Felhívjuk közönségünket, hogy az országos „Gyermekvédő Liga” felszólítására, városunkban április hó 2-án és 3-án, jövő esztendőkor és pénteken tartandó gyermeknapon eszközöljön tömeges bevásárlásokat derék kereskedőinknél, a kik eléggé nem magasztalható készséggel ajánlották fel, hogy e két napon elért bevételük bizonyos százalékát a megnevezett jótékony cél alapján engedik át. A humanus célra való tekintetből, jótékonyhölgyeink is megindíthatnának valamely mozgalmat, mely bizonynyal szintén eredménnyel járna.

Áldaja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

Uj magyar lemezek! Legujabb Scala felvételek! Grammofon hanglemezek kicserélése!

Bármely gyártmányu kemény gummi lemezt, a „Columbia” kivételével teljes eladási értékben visszavesz — három új „Scala” lemez átvétele és fizetése mellett:

BETEGH PÁL

könyv- és zeneműkereskedése
:: Székelyudvarhely ::
Két oldalas kis lemez 3 K 50 f.
Nagy lemez 6 K -- f

A „Scala” lemezek a legjobbak

Felvágott bükk tüzifa.

Közhirre teszem, hogy folyó év április 1-től kezdve fűrésztelepemen felvágott bükk tüzifa kapható, melynek ára házhoz szállítva, kocsként 10 korona.

Fábián Jozsef.

Eladó ház!

A Szent Imre-utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejáratu szoba és pince, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvaron egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni **Gyerkés Mihály**, íg-tanító, megbizottal.

„Eredeti Singer”

varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében *kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég raktárában rendelhetők meg*, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök *valódi* Singer féle varrógépeket nem árúsíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötészettség nélkül is kipróbálhatók. Folyó évi április havában *ingyenes műtánczosi tanfolyamot* rendezek, a melyre már most felhívom a közönségünk figyelmét. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel:

Bokor Andras,

az „Eredeti Singer” cég megbizottja.

A székelykereszturi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságától.

1158—908 tkv. szám

HIRDETMEY.

Kisgalambfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nevezte, melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. 1889: 38. és az 1891: 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és az helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. évi május hó 1-ő napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg, és az új telekkönyvi tervezet ellen nemalanti észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nevezte okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldötte előtt a kitűzött határonap kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. XXIX. t. c. 15. 18 §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azok al igényeiket a kiküldött előtti igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

4. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztet kerelmezzek, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Székelykeresztur, 1908. évi március 26-án.

CSERESNYÉS SÁNDOR,
kir. járásbíró.

Tölgyfa-eladási hirdetemény.

A székelyszáldobosi közbirtokosága az erdőfelé. Gyertyános nevű legelőjén gyökfön és mellmagasságban kibélyezett 353 darab 40—120 centiméter vastag tölgyfák Száldobos községhezán 1908. április 23-án délelőtti 10 órakor zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövén a legtöbbet ígérőnek a kikiáltási áron felül eladja.

Kikiáltási ár 8850 korona.

Bánatpénz 10 százalék.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Árverési és szerződési feltételek alólírott nál megtekinthetők.

Székelyszáldobos, 1908. március 22-én.

Kolumbán István,
közbirt. elnök.

Értesítés.

Tisztelettel adom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy öt év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő **asztalos üzletemet FEKETE BENJAMIN** helybeli építőmesterrel szövetkezve a mai kor igényeinek megfelelően kibővítettük és azt

Burghardt Gyula és Társa
első székelyudvarhelyi műasztalos gyára

törvényszéki leg bejegyzett cég alatt ideiglenesen **Kossuth-utca 24. szám** alatt tovább folytatjuk. Egyben biztosítjuk a tisztelt megrendelőinket, hogy a legkényesebb igényeket is a legnagyobb pontossággal képesek vagyunk kielégíteni.

Kiváló tisztelettel

Burghardt Gyula és Társa
első székelyudvarhelyi műasztalos gyára.

Haszonbérleti hirdetemény.

A városi birtokosság a Szabó Ferenc féle birtokot 1908. évre márc. 29-én d. e. 10 órakor a városház tanácskozó termében tartandó nyílt árverésen haszonbérbe adja. Kikiáltási ár 3000 K, melynek 10 százaléka bánatpénzül leteendő.

Székelyudvarhely, 1908. márc. 18-án.

Az elnökség

Uj kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. Lakatos Mihály kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimert teljes felelősséggel vállalom.

Képes levelezőlapok, finom levélpapírok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL

könyv-, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhelyt

Névjegyek ízléses kivitelben készíttetnek

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióának bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényel, oszuznál és meghűléseknel, bedörzsölésével söléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerertárnél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.